

CZASOPISMO PRAWNO-HISTORYCZNE

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T N A U K P R A W N Y C H

CZASOPISMO
PRAWNO-HISTORYCZNE

TOM X — ZESZYT 2

1 9 5 8

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

RADA REDAKCYJNA

JAN ADAMUS¹ (Łódź), JULIUSZ BARDACH (Warszawa), JAN BASZKIEWICZ (Warszawa),
KONSTANTY GRZYBOWSKI (Kraków), IWO JAWORSKI (Wrocław), KAROL KORANYI
(Warszawa), ZDZISŁAW KACZMARCZYK (Poznań), BOGUSŁAW LEŚNODORSKI (Warszawa),
WACŁAW OSUCHOWSKI (Kraków), MICHAŁ SZCZANIECKI (Poznań), WŁADYSŁAW
SOBOCIŃSKI (Warszawa), STANISŁAW ŚRENIOWSKI (Łódź), ADAM VETULANI (Kraków)

JAN WĄSICKI (Poznań)

KOMITET REDAKCYJNY

JULIUSZ BARDACH, MICHAŁ SZCZANIECKI (redaktor naczelny),
JAN WĄSICKI (sekretarz redakcji)

Adres Redakcji: Poznań, ul. Gwardii Ludowej 11 m. 10a

Copyright

by Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Warszawa 1958

PRINTED IN POLAND

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — POZNAŃ 1958

Nakład 600+150 egz.	Do składania 1 X 1958
Ark. wyd. 45,25 ark. druk. 35,25	Podpisano do druku 5 XII 1958
Papier druk. sat. 70 g V kl. 70×100 cm	Druk ukończono w grudniu 1958
Zamówienie prod. 570/82	R-10 Cena zł 135,—

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA — POZNAŃ, FREDRY 10

SPIS TREŚCI — TABLE DES MATIÈRES

Tom X — Zeszyt 2

I. ROZPRAWY — ARTICLES

Kunderewicz Cezary, Kodeks Ur-Nammu	9
<i>Le Code Ur-Nammu (Résumé)</i>	17
Adamus Jan, Problemy absolutyzmu piastowskiego	19
<i>Les problèmes de l'absolutisme des Piasts (Résumé)</i>	74
Matuszewski Józef, O państwie i Państwie	77
<i>L'évolution des significations du mot „państwo“ (Résumé)</i>	102
Roman Stanisław, Dygesta małopolsko-wielkopolskie a dążenia do unifikacji prawa polskiego na przełomie XIV i XV w.	105
<i>Les digestes de Petite- et de Grande-Pologne, et les tendances à l'unification du droit polonais à la limite des XIVe et XVe siècles (Résumé)</i>	131
Baszkiewicz Jan, <i>Dominium mundi</i> w poglądach po- litycznych Bartolusa	133
<i>Le Dominium mundi chez Bartolus de Saxoferrato (Résumé)</i>	172
Michalski Jerzy, Problem <i>ius agratiandi</i> i kary śmierci w Polsce w latach siedemdziesiątych XVIII w.	175
<i>Le problème du ius agratiandi et de la peine de mort au cours des années soixante-dix du XVIIIe siècle (Résumé)</i>	195
Ćwik Władysław, Spory o własność miast rządowych w Królestwie Polskim	197
<i>Différends au sujet des villes gouvernementales dans le Royaume de Pologne (Résumé)</i>	220
Szymańska Halina, Uwagi o „pomocy“ dla gospodar- stwa chłopskiego w przypadku klęsk żywiołowych w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX wieku	223
<i>Remarques sur le „Secours“ prêté en cas de calamité aux ex- ploitations paysannes dans le Royaume de Pologne, au cours de la 1ère moitié du XIXe siècle (Résumé)</i>	247
Nowak Kazimierz, Rola rad w rozbijaniu starego apa-	

ratu władzy w czasie rewolucji listopadowej 1918 r. w Niemczech	249
<i>Le rôle des conseils dans la dislocation de l'ancien appareil gouvernemental pendant la révolution de 1918 en Allemagne (Résumé)</i>	289

II. DROBNE PRACE I MATERIAŁY — MISCELLES

Mazurkiewicz Józef, Zabytek prawa bartnego w Wierzchowiskach z ostatnich lat Rzeczypospolitej szlacheckiej	291
Hejnosz Wojciech, Paweł Stránský, egzulant czeski i jego <i>Respublica Bojema</i>	303

III. DYSKUSJA NAD PODRĘCZNIKIEM HISTORII PAŃSTWA I PRAWA POLSKI — DÉBATS SUR LE MANUEL RÉCENT DE L'HISTOIRE DE L'ÉTAT ET DU DROIT DE LA POLOGNE

Vetulani Adam, Nowe spojrzenie na dzieje państwa i prawa dawnej Rzeczypospolitej	307
Koranyi Karol, O prawie sądowym w <i>Historii państwa i prawa Polski</i> , t. I i II	347
Dyskusja nad <i>Historią państwa i prawa Polski do roku 1795</i> J. Bardacha, Z. Kaczmarczyka i B. Leśnodor- skiego (M. Senkowska)	361
Bardach Juliusz, Z zagadnień ogólnych syntezy hi- storii państwa i prawa	375

IV. RECENZJE — COMPTES-RENDUS

Wieacker Franz, <i>Vulgarismus und Klassizismus im Recht der Spätantike</i> (Witold Knoppek)	417
Levy Ernst, <i>Weströmisches Vulgarrecht. Das Obliga- tionenrecht</i> (Witold Knoppek)	420
Riesenberg Peter N., <i>Inalienability of Sovereignty in Medieval Political Thought</i> (Jan Baszkiewicz)	423
Roman Stanisław, <i>Przywileje nieszawskie</i> (Wojciech Hejnosz)	434
Neale J. E., <i>Elizabeth I and her Parliaments, T. I. 1559—1581</i> (Konstanty Grzybowski)	440
Roberts Michael, <i>Gustavus Adolphus. A History of Sweden 1611—1632</i> (Konstanty Grzybowski)	440
Borucka-Arctowa M., <i>Prawo natury jako ideologia antyfeudalna</i> (Bogusław Leśnodorski)	441

Pohoska H., Wizytatorzy generalni Komisji Edukacji Narodowej. Monografia z dziejów administracji szkolnej KEN (Stanisław Salmonowicz)	443
Kowacki Jerzy, Uniwersał Połaniecki i sprawa jego realizacji (Jan Wąsicki)	445
Hentig Hans v., Die Strafe, T. I — Frühformen und kulturgeschichtliche Zusammenhänge, T. II — Die modernen Erscheinungsformen (Henryk Grajewski)	448
Hellbling Ernst C., Österreichische Verfassungs- und Verwaltungsgeschichte (Karol Koranyi)	460
Theimer Walter, Geschichte der politischen Ideen (Konstanty Grzybowski)	464
Die Tätigkeit der Reichs-Commission, wyd. prof. dr Leo Stern (Tadeusz Cieślak)	464
Mazurkiewicz Józef, Ćwik Władysław, Własność w miastach prywatnych Lubelszczyzny doby Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego (1809—1866) (Władysław Sobociński)	466
Buszko Józef, Sejmowa reforma wyborcza w Galicji 1905—1914. Gwiżdż Andrzej, Burżuazyjno-obszar- nicza konstytucja z 1921 r. w praktyce (Konstanty Grzybowski)	473
Kożewnikow W., Istorija sowietskogo suda. 1917—1956 gody (Wiesław Daszkiewicz)	482
Dekrety Sowietsoj Własti, T. I (Adam Łopatka)	487
„Revue Historique de droit français et étranger“ (Józef Matuszewski)	489

V. WSPOMNIENIE POŚMIERTNE — *NECROLOGIE*

Rafał Taubenschlag (Wacław Osuchowski)	495
--	-----

VI. KRONIKA — *CHRONIQUE*

Sprawozdanie z konferencji katedr historyczno-prawnych, odbytej w Warszawie w dniach 3 i 4 czerwca 1958 r.	499
--	-----

VII. BIBLIOGRAFIA — *BIBLIOGRAPHIE*

Sawicki Jakub, Materiały do polskiej bibliografii historyczno-prawnej za rok 1957	517
---	-----

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW ZESZYTU 2

Adamus Jan (Łódź)	Matuszewski Józef (Poznań)
Bardach Juliusz (Warszawa)	Mazurkiewicz Józef (Lublin)
Baszkiewicz Jan (Warszawa)	Michalski Jerzy (Warszawa)
Cieślak Tadeusz (Warszawa)	Nowak Kazimierz (Kraków)
Ćwik Władysław (Lublin)	Osuchowski Wacław (Kraków)
Daszkiewicz Wiesław (Poznań)	Roman Stanisław (Kraków)
Grajewski Henryk (Łódź)	Salmonowicz Stanisław (Warszawa)
Grzybowski Konstanty (Kraków)	Sawicki Jakub (Warszawa)
Hejnosz Wojciech (Toruń)	Senkowska Monika (Warszawa)
Knoppek Witold (Poznań)	Szymańska Halina (Łódź)
Koranyi Karol (Warszawa)	Sobociński Władysław (Warszawa)
Kunderewicz Cezary (Warszawa)	Vetulani Adam (Kraków)
Leśnodorski Bogusław (Warszawa)	Wąsicki Jan (Poznań)
Łopatka Adam (Poznań)	